

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

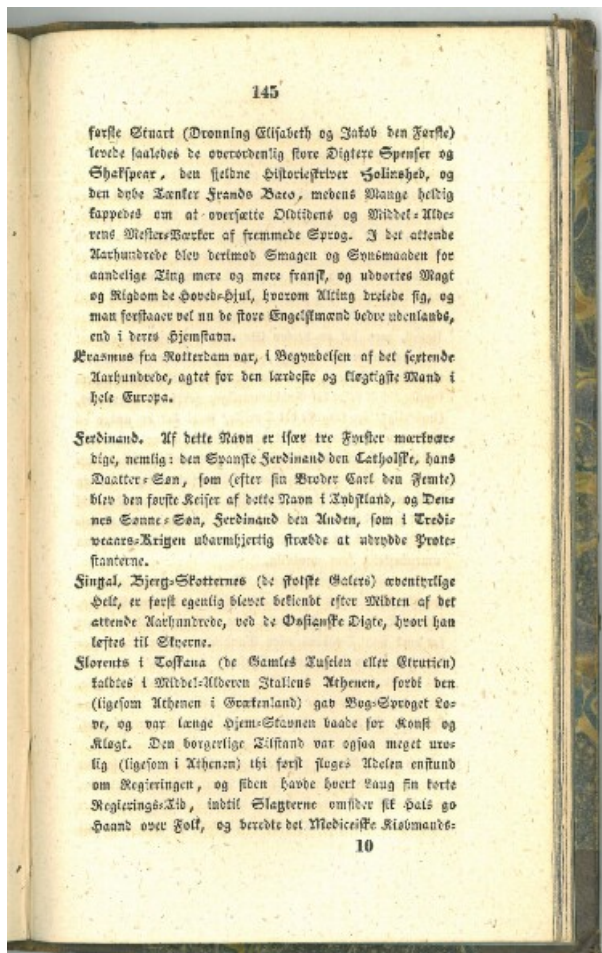
Titel: Udrag fra Krønike-Riim til Børne-Lærdom med Indledning og Anmærkninger

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 145. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1829_477A-txt-shoot-idm10279/facsimile.pdf (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

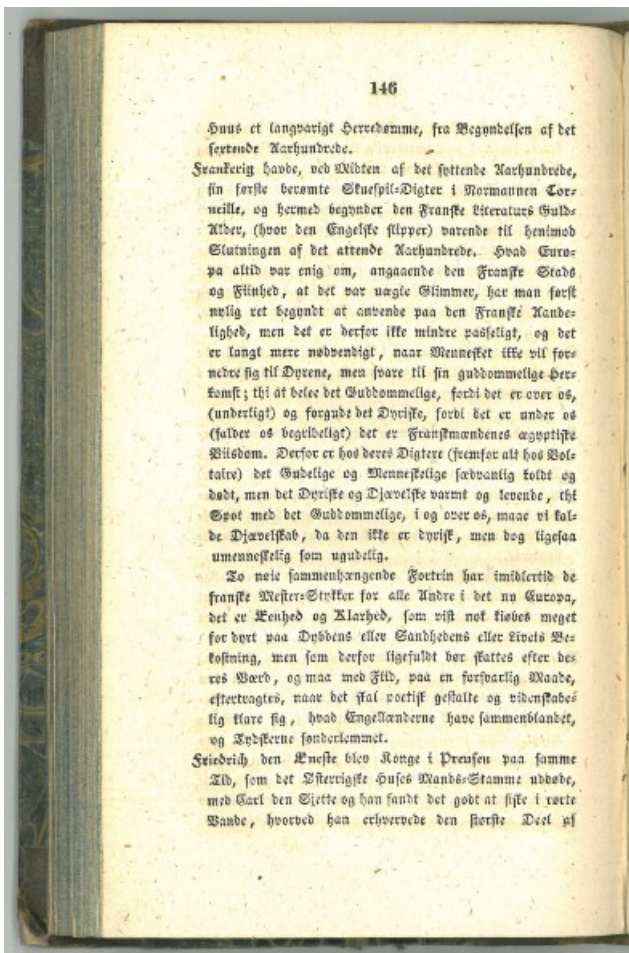
første Stuart (Dronning Elisabeth og Jakob den Første) levede saaledes de overordentlig store Digtere Spenser og Shakspear, den selske Histoerikter Holinshed, og den dybe Lærte Grande Baco, medens Mange hellig kappede om at oversætte Oldtidens og Middel-Aldere-ns Mestersværker af fremmede Sprog. I det attende Aarhundrede blev derimod Smagen og Sæmnaaden for aandelige Ting mere og mere fransk, og udbortet Magt og Rigdom de Gode-Hjul, hvorom Alting dreiede sig, og man forstaaer vel nu de store Engelskmænd bedre udenlaands, end i deres Hjemstavn.

Reasmus fra Rotterdam var, i Begyndelsen af det syttende Aarhundrede, ogtet for den lærdeste og flejrtigste Mand i hele Europa.

Ferdinand. Af dette Navn er især tre Fødsler mærkelses- lige, nemlig: den spanske Ferdinand den Catholske, hans Daatter-Søn, som (efter sin Broder Carl den Femte) blev den første Keiser af dette Naam i Tyskland, og Denis nes Sønne-Søn, Ferdinand den Anden, som i Tredie-veaars-Krigen udmærket sig ved at udrydde Prote- stanterne.

Singal, Bjerg-Skotternes (de første Galera) eventyrlige Delt, er først egentlig blevet bekendt efter Midten af det attende Aarhundrede, ved de Osligste Digte, hvor han lestes til Skærsne.

Storvets i Toscana (de Gamles Tuselen eller Creutien) kaldtes i Middel-Alderen Italiens Athenen, fordi den (ligesom Athenen i Grækenland) gav Bog-Svovet Lov, og var længe Hjem-Stævnen baade for Kunst og Klugt. Den borgerslige Tilstand var ogsaa meget uret- lig (ligesom i Athenen); thi først fagede Alden ensfund om Regjeringen, og siden havde høert Naag sin første Regjeringens Tid, indtil Slagterne omfaldt sig Hals og Haand over Gøst, og bredte det Medicinske Kiebsmaade:

Suus et langvarigt Herredomme, fra Begyndelsen af det syttende Aarhundrede.

Frankerig havde, ved Midten af det syttende Aarhundrede, sin første berømte Skuespil-Digter i Normannen Cor- neille, og hermed begynder den Franske Litteraturs Gulde- Alder, (hvor den Engelse slipper) varende til henimod Slutningen af det attende Aarhundrede. Hvad Euro- pa altid var enig om, angaaende den Franske Stads og Fånsked, at det var uægle Skimmer, har man først nylig ret begyndt at anvende paa den Franske Kæbe- lighed, men det er derfor ikke mindre paaelsigt, og det er langt mere nødbenligt, naar Mennesker ikke vil fore- netre sig til Dyrene, men spare til sin guddommelige Gæ- komst; thi at betee det Guddommelige, fordi det er over os, (underligt) og forgude det Dyriske, fordi det er under os (sælde os begjærligt) det er Franskmændenes ægyptiske Visdom. Derfor er hos deres Digtere (sæmfor alt hos Vol- taire) det Gudelige og Menneskelige sædvanlig kaldt og dødt, men det Dyriske og Djaevlske varmt og levende, thi Spøt med det Guddommelige, i og over os, maae vi kal- de Djaevlskab, da den ikke er dyriske, men dog ligesaa umenneskelig som ugudelig.

So meie sammenhængende Fortælling har imidlertid de franske Mesters-Stykker for alle Andre i det nu Europa, det er Kenhed og Klarhed, som vist nok lides meget for dert paa Dybdens eller Sandhedens eller Evnets Be- løfning, men som derfor sgesjælt ber stattes efter des- res Værd, og maa med Fåid, paa en forfarlig Maade, eftertrængtes, naar det skal roetlig geshalte og videnskabs- lig klare sig, hvad Engellænderne have sammenblandt, og Tedskeene sonderlemmet.

Seiedrich den Æneste blev Konge i Preussen paa samme Tid, som det Næstsigte Huses Mandes-Stamme uddøde, med Carl den Sjette og han fandt det godt at siske i rette Bænde, hvorved han erhvervede den første Delt af